

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ЕТИКА І ЕСТЕТИКА»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань – **20 "Аграрні науки та продовольство"**

Код та найменування спеціальності – **204 "Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва"**

Освітньо-професійна програма – *«Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»*

Ступінь вищої освіти – *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»

«22» лютого 2024 р. протокол № 1.

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 24-03

1. Загальна інформація

Кафедра: [Філософії і права](#)
Викладачі: Анатолій СОЛОВЕЙ, доцент кафедри, канд. істор. наук, доцент
Світлана ТОДОРОВА, доцент кафедри, канд. філос. наук, доцент
Ганна ШЕВЧЕНКО, доцент кафедри, канд. філос. наук, доцент
Юрій МЕЛЬНИК, доцент кафедри, канд. філос. наук, доцент

[Профайл](#)

Контакти:
e-mail: solovanatoliy@gmail.com
048-712-41-85

[Профайл](#)

Контакти:
e-mail: sv.todorova1973@gmail.com
048-712-41-67, 048-712-42-92

[Профайл](#)

Контакти:
e-mail: queen.annash@gmail.com
048-712-41-67

[Профайл](#)

Контакти:
e-mail: ynmelnik@gmail.com
048-712-41-67

Навчальна дисципліна викладається на першому курсі у другому семестрі для денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS – 3,0, годин 90,0.

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні	практичні
денна	30	16	–	14
заочна	12	6	–	6
Самостійна робота, годин	Денна – 60		Заочна – 78	

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Розглянуто предмет, завдання, функції етики. Історія розвитку етичної думки від античності до XIX-XX ст. Етична думка в Україні. Мораль як специфічний спосіб регулювання поведінки людини. Функції моралі. Основні етичні цінності та категорії етики. Моральні виміри спілкування. Етика ділових відносин. Моральна культура як система ціннісних показників фахівця в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва. Естетика її предмет та функції. Історія розвитку естетичної думки. Мистецтво як естетичне явище та форма творчості.

Міждисциплінарні зв'язки: попередні – дисципліни шкільного циклу, послідовні – «Філософія та основи права».

3. Мета освітнього компоненту

Мета викладання дисципліни «Етика і естетика» є формування національних і загальнолюдських моральних і естетичних цінностей фахівців в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва, становлення гуманістичної моральної та естетичної культури здобувача вищої освіти, фахівця, розвиток здібностей до вибору моральних та естетичних цінностей та самоствердження особи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Етика і естетика» є:

- формування системи знань про класичні та сучасні етичні та естетичні концепції;
- вивчення теорії етичної та естетичної форм суспільної свідомості;
- оволодіння основними поняттями етики та естетики на рівні відтворення, тлумачення та використання;
- прищеплення навичок всебічного загальнокультурного етичного та естетичного аналізу проблем суспільного і культурного життя з використанням відповідного категоріального апарату;
- набуття навичок та вмінь застосовувати знання з етики та естетики для визначення лінії поведінки в умовах розмаїття культур.

В результаті вивчення дисципліни «Етика і естетика» здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні етапи формування української і західної етики і естетики;
- основний зміст предмету, головні напрямки класичної сучасної та вітчизняної етики та естетики;
- світоглядно-гуманістичний зміст етики та естетики а також їх наукову природу;
- філософсько-культурологічний спосіб мислення та відповідний категоріальний апарат.

вміти:

- придбати уміння та навички культури спілкування;
- застосовувати категоріальний апарат етики та естетики для аналізу природної, економічної, соціальної і політичної реальності;
- формувати моральне та естетичне ставлення до світу як особливий напрямок ціннісних орієнтацій особливості;
- розвивати в собі та своєму соціально-політичному оточенні естетичні смаки за законами гуманізму, гармонії та краси;
- застосовувати на практиці норми як світського так і ділового етикету;
- оволодіти професійною етикою працівника, менеджера, бізнесмена, підприємця, реалізовувати набутий етичний та естетичний досвід як допоміжний засіб створення успішного професійного іміджу;
- засвоївши специфіку філософсько-культурологічного осягнення дійсності сформувати власну світоглядну позицію;
- застосовувати набуті знання при аналізі актуальних проблем сьогодення та у повсякденній професійній та комунікативній практиці.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Етика і естетика» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» та освітньо-професійній програмі «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6. Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11*. Здатність спілкуватися, домовлятися, вести діалог і вирішувати комплексні питання.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Організувати спільну діяльність робочого колективу.

ПРН 25*. Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання української та іноземної мов, розуміння історії, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1.			
Розвиток етичної і естетичної думки в сучасній науці та практиці			
1	<i>Етика як наука про мораль - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</i> Предмет, завдання, функції етики. Історія розвитку етичної думки від античності до XIX-XX ст. (Ф. Ніцше, З. Фрейд, А. Швейцер). Етична думка в Україні. Мораль як специфічний спосіб регулювання поведінки людини. Функції моралі.	2	0,5
2	<i>Основні етичні цінності та категорії етики.</i> Категорії етики як найзагальніші поняття про мораль. Добро та зло – вихідні етичні категорії. Категорії моральної свідомості. Моральна вимога. Моральний вибір. Моральна відповідальність. Моральні чесноти і вади.	2	0,5
3	<i>Моральні виміри спілкування - здатність спілкуватися, домовлятися, вести діалог і вирішувати комплексні питання.</i> Моральна культура спілкування. Відкритість і замкненість, монологічність і діалогічність людської особистості. Різноманітність передумов і вимірів людського спілкування: толерантність, повага, співчуття, дружба, любов. Культура спілкування й етикет.	2	0,5
4	<i>Етика ділових відносин.</i> Діловий протокол (протокол як форма ієрархічного порядку, основні принципи ділового протоколу, протокол у міжнародному спілкуванні). Економічна етика (основи економічної етики, зміни в економічних системах і стилях управління, норми економічної етики, вимоги до сучасного керівника). Етичні засади бізнесу (стимулювання етичної поведінки, загальні етичні установки (етичні проблеми сучасного бізнесу, соціальна відповідальність бізнесу, постулати бізнес-етики). Адміністративна етика (складові адміністративної етики, дотримання адміністративної етики, особливості взаємостосунків представників	4	2

	держави і підприємництва, наслідки зрощення інтересів представників влади і підприємництва, взаємовідносини державних службовців та підприємців). Шляхи формування етики підприємництва (класична ринкова парадигма ділової етики, особливості вітчизняного постсоціалістичного підприємництва, необхідність відродження господарської мотивації, орієнтація на бізнес як на мету, необхідність відтворення середнього класу, обов'язкове дотримання договірних обов'язків). Підготовка та проведення ділових зустрічей. Ділова атрибутика (візитні картки, ділові подарунки, діловий одяг). Організація ділового спілкування. Техніка ділового спілкування - <i>здатність розмовляти українською та іноземною мовами</i> (уміння говорити, слухати та формулювати питання, сприйняття партнера, психологічна культура спілкування, практика ведення переговорів). Ділові контакти з іноземними партнерами (традиції європейського спілкування, особливості спілкування в Азії та Африці, спілкування з представниками Америки та Австралії, шляхи вирішення міжкультурних проблем).		
5	<i>Моральна культура як система ціннісних показників фахівця в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.</i> Моральна культура особистості: цінності, регулятиви та структура. Особливості моральної культури фахівця. Моральні вимоги до професійної діяльності правника. Морально-професійні деформації, суб'єктивні та об'єктивні фактори їх виникнення та їх профілактика. Організація спільної діяльності робочого колективу - здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії. Реалізація прав і обов'язків особи як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	2	1
6	<i>Естетика її предмет та функції. Історія розвитку естетичної думки.</i> Предмет естетики. Естетика у системі наук. Розвиток естетичної свідомості від античності до XIX-XX ст. Сучасні напрямки естетичної думки в Україні. Структура естетичного знання. Основні категорії та поняття естетики.	2	0,5
7	<i>Мистецтво як естетичне явище та форма творчості.</i> Предмет та історичні закономірності розвитку мистецтва. Функції мистецтва. Система та класифікація мистецтва. Види мистецтва. Естетична культура та шляхи її формування (особливості та зміст естетичної культури особистості; естетичне виховання та його специфіка, методи та засоби; зміст, шляхи та чинники морально-духовного виховання та самовиховання особистості).	2	1
	ВСЬОГО	16	6

5.2 Перелік практичних робіт

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Морально-естетичні цінності в сучасному світі та їх місце в формуванні світогляду фахівця	2	0,5
2	Категорії моральної свідомості (добро, зло, честь, гідність, совість)	2	0,5
3	Моральний вибір. Співвідношення цілей та засобів діяльності	2	0,5
4	<i>Етика спілкування.</i> Етикет. Сімейна етика, любов, дружба	2	1
5	<i>Етика ділових стосунків.</i> Діловий етикет. Національний етикет. Етикет спілкування в Інтернеті	2	1
6	<i>Мистецтво як предмет естетичного аналізу і форма духовно-</i>	2	1

	<i>практичного ствердження людини у світі. Історія виникнення поняття «мистецтва». Постановка проблеми в естетичній теорії. Специфіка мистецтва як явища духовної культури. Види мистецтва.</i>		
7	<i>Українське мистецтво та його види. Скульптура. Музика. Кінематограф. Телебачення. Хореографія.</i>	1	1
8	<i>Основні художні напрямки в мистецтві. Реалізм. Експресіонізм. Поп-арт. Абстракціонізм.</i>	1	0,5
	ВСЬОГО	14	6

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1. Розвиток етичної і естетичної думки в сучасній науці та практиці <i>Опрацювання матеріалу, який не виноситься на лекції:</i>			
1	Затвердження естетики як теорії чуттєвого пізнання.	6	8
2	Ідеї гуманізму як передумови розквіту мистецтва.	6	8
3	Етичний аспект взаємодії людини з довкіллям.	5	8
4	Становлення естетичної думки в Україні.	6	6
5	Історичні парадигми їх осягнення понять краси і прекрасного.	4	6
6	Рівні естетичної свідомості.	5	8
7	Дискусії щодо існування етики як науки.	6	8
8	Становлення етичної думки в Україні.	6	6
9	Щастя як етична категорія.	6	6
10	Моральні виклики сучасного світу.	4	6
11	Професійна етика, її види.	6	8
	ВСЬОГО	60	78

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *тести за матеріалами, які не виносяться на лекції;*
- *виконання і захист практичних робіт;*
- *консультації (при виконанні здобувачем освіти самостійних завдань)*
- *усне опитування*

Підсумковий контроль – *диференційований залік.*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна	заочна
Змістовний модуль 1. Розвиток етичної і естетичної думки в сучасній науці та практиці		
Лекційний курс*	16	15
практичні роботи*	35	36
Самостійна робота* (тестування)	49	49
Всього за змістовний модуль 1	100	100
Всього за ОК	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про](#)

[порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті.](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи під час лекційного курсу (оцінювання однієї лекції)

Бали		Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
Денна	Заочна		
1,7 – 2,0	4,4 – 5,0	Лекція відвідана / відпрацьована, надані повні обґрунтовані відповіді на запитання	відмінно
1,3 – 1,6	3,6 – 4,3	Лекція відвідана / відпрацьована, у відповідях на запитання допущені неточності	дуже добре
0,9 – 1,2	3,0 – 3,5	Лекція відвідана / відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,5 – 0,8	2,4 – 2,9	Лекція відвідана / відпрацьована, відповіді задовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 0,4	0 – 2,3	Лекція не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

Бали		Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
Денна	Заочна		
4,4 – 5,0	10,4 – 12,0	Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
3,6 – 4,3	8,7 – 10,3	Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3,0 – 3,5	7,1 – 8,6	Лабораторна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,4 – 2,9	5,5 – 7,0	Лабораторна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 2,3	0 – 5,4	Лабораторна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (тестування)

Бали		Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
денна	заочна		
44,0 – 49,0	44,0 – 49,0	90 – 100 % правильних відповідей	відмінно
36,0 – 43,0	36,0 – 43,0	74 – 89 % правильних відповідей	дуже добре
29,0 – 35,0	29,0 – 35,0	60 – 73 % правильних відповідей	добре
22,0 – 28,0	22,0 – 28,0	45 – 59 % правильних відповідей	достатньо
0 – 21,0	0 – 21,0	0 – 44 % правильних відповідей	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;

Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація;

Пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: групове обговорення питання; дискусії.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, конспектування, доповіді з презентаціями.

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Етика професійних комунікацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. у 2-х ч. Ч. 1 : Теорія / В. П. Кравченко, Л. М. Задорожня ; Центральн. нац. техн. ун-т. — Кропивницький, 2022. — 174 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2306052>

2. Етика професійних комунікацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. у 2-х ч. Ч. 2 : Практика / В. П. Кравченко, Л. М. Задорожня ; Центральн. нац. техн. ун-т. — Кропивницький, 2022. — 159 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2306127>

3. Етика та психологія ділових відносин [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. П. Прищак, О. Й. Лесько ; Вінниц. нац. техн. ун-т. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Вінниця : ВНТУ, 2023. — 246 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2184450>

4. Етика бізнесу [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. Д. Балджи ; Одес. нац. екон. ун-т. — Київ, 2021. — 332 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2120906>

5. Мистецтво ведення переговорів [Електронний ресурс] : навч. посіб. / А. Є. Адамович, О. М. Максимець ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т ім. Дмитра Моторного. — Мелітополь, 2021. — 264 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2213033>

6. Конспект лекцій з освітнього компонента "Світова культура і мистецтво" (Розд. 1 "Культура") [Електронний ресурс] : для здобувачів вищ. освіти ступеню "бакалавр" ден. та заоч. форми навчання спец. 242 "Туризм і рекреація" галузі знань 24 "Сфера обслуговування" / Г. І. Віват ; відп. за вип. О. І. Філіпенко ; Каф. української та іноземної філології. — Одеса : ОНТУ, 2023. — 30 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2311089>

7. Конспект лекцій з освітнього компонента "Світова культура і мистецтво" (Розд. 2 "Мистецтво") [Електронний ресурс] : для здобувачів вищ. освіти ступеню "бакалавр" ден. та заоч. форми навчання спец. 242 "Туризм і рекреація" галузі знань 24 "Сфера обслуговування" / Г. І. Віват ; відп. за вип. О. І. Філіпенко ; Каф. української та іноземної філології. — Одеса : ОНТУ, 2023. — 30 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2311155>

8. Шляхи формування харчових номенів у культурах слов'янських народів [Текст] : монографія / Г. І. Віват. — Одеса : ФОП "Білий А. Є", 2021. — 236 с. : іл. Г. І. Віват. — Бібліогр.: с. 326-335.

9. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1972250>

10. Корпоративна культура та комерційна свідомість персоналу – інноваційні напрями розвитку підприємств [Електронний ресурс] : монографія / А. В. Зеркаль. — Tallinn : Teadmus OÜ, 2022. — 346 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2670746>

Додаткові:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Етика і естетика" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / О. О. Стояно ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології, філософії і права. — Одеса : ОНАХТ, 2019. — Електрон. текст. дані: 65 с.
2. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство [Текст] : підручник / М.І. Горлач, Г.Т. Головченко, І.М. Жиленкова та ін. — Київ : Центр учбової л-ри, 2008. — 1028 с.
3. Етика: курс лекцій [Текст] : навч. посіб. / В. А. Малахов. — 5-те вид. — Київ : Либідь, 2004. — 384 с.
4. Етика. Естетика [Текст] : навч. посіб. / І. Є. Волошко, Р. М. Вечірко, Т. С. Пітякова, О. М. Лук'яненко ; Київ. нац. екон. ун-т. ім. В. Гетьмана. — 3-тє вид., без змін. — Київ : КНЕУ, 2007. — 152 с.
5. Етика та естетика [Текст] : навч. посіб. / В. Л. Петрушенко, В. П. Савельєв, І. М. Сурмай, Ю. Г. Шадських ; за ред. В. Л. Петрушенко. — Львів : Новий Світ-2000, 2008. — 304 с.
6. Естетика [Текст] : підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Оніщенко, Д. Ю. Кучерюк ; за заг. ред. Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., допов. і перероб. — Київ : ЦУЛ, 2010. — 520 с. : іл.

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавці](#).

Викладач	<u>ПІДПИСАНО</u>	Анатолій СОЛОВЕЙ
Викладач	<u>ПІДПИСАНО</u>	Світлана ТОДОРОВА
Викладач	<u>ПІДПИСАНО</u>	Ганна ШЕВЧЕНКО
Викладач	<u>ПІДПИСАНО</u>	Юрій МЕЛЬНИК

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Філософії і права

Протокол від «29» січня _____ 2024 р. № 2

Завідувач кафедри	<u>ПІДПИСАНО</u>	Анатолій СОЛОВЕЙ
-------------------	------------------	------------------

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

професор кафедри ТМОЖПтаІК	<u>ПІДПИСАНО</u>	Наталія ТКАЧЕНКО
----------------------------	------------------	------------------